

Zápisnica č. 2

z 2. riadneho zasadnutia Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia zriadenej pri Zastupiteľstve PSK, uskutočneného dňa 13.03.2023

Zasadnutie sa uskutočnilo na základe pozvánky predsedu komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia v zasadačke Úradu PSK s týmto programom:

1. Otvorenie.
2. Voľba overovateľa zápisnice a uznesenia
3. Informácia o strategickom dokumente „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“ a procese posudzovania vplyvov na životné prostredie - SEA
4. Informácia o realizovaných a plánovaných aktivitách v projekte LIFE IP – zlepšenie kvality ovzdušia
5. Rôzne
6. Záver

1. Otvorenie

Predseda komisie PaedDr. Miroslav Benko, PhD., MBA privítal prítomných, ospravedlnil p. Danielu Galandovú a otvoril 2. riadne zasadnutie Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia.

V rámci otvorenia bola predstavená celá komisia, hlavný kontrolór PSK, vedúca odboru strategického rozvoja, vedúca oddelenia UP a ŽP a všetci zamestnanci oddelenia.

Všetci prítomní boli oboznámení s programom, ktorý bol zaslaný všetkým členom elektronicky. Nikto z prítomných nemal k predloženému programu pripomienky. Predseda komisie poprosil o zaslanie harmonogramu komisií všetkým členom komisie.

Program 2. zasadnutia Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby ŽP bol jednomyseľne schválený.

2. Voľba overovateľa zápisnice a uznesenia

Za overovateľa zápisnice a uznesenia bol zvolený p. Ing. Ján Bañas.

3. Informácia o strategickom dokumente „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“ a procese posudzovania vplyvov na životné prostredie - SEA

Pani Dugasová zúčastneným predniesla dôvod obstarania strategického dokumentu, doterajší postup prác a súčasný stav v akom sa „AS PSK“ nachádza. V súčasnosti prebieha proces posudzovania vplyvov na životné prostredie návrhu strategického dokumentu v zmysle zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (SEA). Po ukončení procesu SEA strategický dokument bude predložený na schválenie do Komisií pri Zastupiteľstve PSK a následne predložený na schválenie do Zastupiteľstva PSK. Predpokladaný termín na ukončenie procesu SEA, dopracovanie návrhu a dodanie diela je stanovený na november 2023.

Diskusia

Do diskusie sa prihlásil p. Michal Kaliňák, ktorý mal niekoľko otázok k predloženému materiálu.

Prvá otázka sa týkala financovania „AS PSK“ resp. aké boli celkové náklady na obstaranie strategického dokumentu a interaktívnej mapy. Na otázku odpovedala p. Slivková s vysvetlením, že na strategický dokument, ktorého súčasťou je aj interaktívna mapa sa vyčlenilo 75 tis. EUR. Na jeho otázku o aktuálnosti mapy odpovedala p. Dugasová s vysvetlením, že sa predpokladá v budúcnosti aktualizácia mapy.

Druhá otázka sa týkala východiskových podkladov, a to v diskusii bol spomínaný aj strategický dokument „Akčný plán transformácie uhoľného regiónu horná Nitra“, ktorý mohol podľa slov p. Kaliňáka slúžiť ako príklad resp. podklad pre vypracovanie Adaptačnej stratégie. Na tento podnet zareagovala pani Dugasová, že v tomto prípade sám spracovateľ vyberal konkrétne podklady k spracovaniu.

Na tretiu otázku o stave PHRSR kraja odpovedala p. Slivková: momentálne k PHRSR prebieha proces SEA spolu s Adaptačnou stratégiou. Pôvodnému PHSR bola predĺžená účinnosť.

Ďalšou otázkou sa p. Kaliňák pýtal na upresnenie procesu pripomienkovania, konkrétne akým spôsobom bol zasielaný materiál na pripomienkovanie. Na otázku odpovedala p. Dugasová, že dokument bol odosielaný adresne na každú obec, každá obec mala možnosť sa vyjadriť, pričom boli vznesené iba 2 pripomienky (Poprad a Nižná Vôľa). P. Kaliňák sa pýtal tiež, či sa v súvislosti so zmenou klímy a pri spracovaní „AS PSK“ diskutovalo s obcami, ktoré sa podpisovali pod „Dohovor primátorov a starostov o klíme a energetike“. Na túto otázku p. Dugasová odpovedala, že v rámci spracovania „AS PSK“ sa s týmito obcami nekomunikovalo.

K diskusii sa pripojil p. Fenčák s otázkou koľko obcí na území PSK má vypracovanú nízkouhlíkovú stratégiu? Pán Džurný zareagoval s odporúčaním, že ohľadom týchto otázok môžeme osloviť aj MAS, ktoré sa venujú aj danej problematike. K tejto otázke p. Dugasová skonštatovala, že takýmto prehľadom obcí s vypracovanou nízkouhlíkovou stratégiou nedisponujeme.

N á v r h n a u z n e s e n i e:

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja:

A. Berie na vedomie:

Informáciu o strategickom dokumente „Adaptačná stratégia na zmenu klímy Prešovského samosprávneho kraja“ a procese posudzovania vplyvov na životné prostredie – SEA.

B. Žiada sekretára Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia predložiť:

Informáciu, ktorá sa bude týkať prehľadu samospráv, ktoré sú súčasťou „Dohovoru primátorov a starostov o klíme a energetike“ a tiež samospráv, ktoré majú vypracovanú nízkouhlíkovú stratégiu.

Termín: najbližšie rokovanie Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia v zmysle prijatého harmonogramu

Návrh uznesenia bol jednomyselne schválený.

4. Informácia o realizovaných a plánovaných aktivitách v projekte LIFE IP – zlepšenie kvality ovzdušia

K tomuto bodu programu dostal slovo p. Lejko, ktorý pôsobí ako manažér kvality ovzdušia. Stručne predstavil už vykonané aktivity v rámci projektu – šírenie osvetly o kvalite ovzdušia, monitorovanie kvality ovzdušia v spolupráci s SHMÚ, pripomienkovanie nového zákona o ovzduší, aktivity zamerané na vykurovanie domácností, budovanie environmentálneho povedomia u detí na základných školách. Boli predstavené aj plánované aktivity, ktoré by mali byť pokračovaním predošlých aktivít zameraných na šírenie osvetly a nadväzovanie spolupráce s inými samosprávami, školami, organizáciami a pod. Predseda komisie, požiadal p. Lejka aby priblížil zmysel projektu. Projekt LIFE IP je predovšetkým osvetový a je zameraný na propagáciu aktivít na zlepšenie kvality ovzdušia.

Diskusia

O slovo sa prihlásil p. Michal Kaliňák, ktorý sa pýtal akým spôsobom venujeme pozornosť neplynofikovaným obciam, ktorých je na území kraja veľa, keďže meranie zatiaľ prebiehalo v obciach, ktoré sú znečistené priemyslom (Nižný Hrušov a Hencovce). V tejto súvislosti sú obrovským problémom najmä obce na severe kraja, na poľských hraniciach. Ďalšou otázkou sa pýtal na plánované aktivity, konkrétne na dôvod výberu lokalít Snina a Kežmarok. Zaznela aj otázka o merateľných ukazovateľoch z aktivít, ktoré sa vykonávajú na školách. Vieme to neskôr vyhodnotiť ako sme prispeli ku zlepšeniu kvality ovzdušia? Odpovedal pán Lejko, že výber lokalít prebieha na základe určenia miest, kde sa ešte žiadna aktivita v rámci projektu nevykonávala. Veľmi komplikované je tiež zachytiť niečo merateľné v rámci osvetly. Nevieme dopredu povedať akým podielom jedinec svojím správaním prispeje ku zlepšeniu kvality ovzdušia teraz, či v budúcnosti.

Pán Mazurek svojou otázkou nadviazal na aktivity spojené s pripomienkovaním zákona o ovzduší, pričom sa pýtal konkrétne aké pripomienky sa dávali a ako boli vyhodnotené. Pán Lejko odpovedal, že pripomienkovalo sa cca pred rokom za celý tím manažérov kvality ovzdušia. Pripomienky sa týkali nezrovnalostí zo zákonom o odpadoch a ich zosúladenia. Po vyhodnotení nešlo o nič zásadne, čo by menilo obsah znenia.

K diskusii sa pripojil p. Fenčák s reálnou skúsenosťou s mobilnou monitorovacou stanicou SHMÚ. Stanica v Nižnom Hrušove monitorovala ovzdušie 2,5 mesiace, pričom výsledky meraní sú k dispozícii online. Spomenul, že bolo by dobré vidieť porovnanie výsledkov z meraní v rámci projektu s meraniami so stabilných monitorovacích staníc SHMÚ. Pán Fenčák tiež odporúčal iné miesta pre merania, konkrétne v obci Bystré. V súvislosti s novým zámerom ZEOCEM Bystré, aj kvôli veľkej nespokojnosti obyvateľov, by bolo dobré sa zamerať na merania práve v tejto obci. Po vyhodnotení výsledkoch by bolo potrebné tiež tlačiť na vyššie orgány aby sa priemysel v dotknutých oblastiach zastabilizoval. Z hľadiska propagácie je podľa neho reklama v hromadnej doprave neefektívna, keďže je stály pokles cestujúcich hlavne v prímestskej doprave. Odporúčal tiež vypracovať harmonogram aktivít na školách rovnomerne pre celé územie kraja. V súvislosti s dotáciami na obnovu domov v rámci Programu obnovy, navrhuje vytvorenie výjazdových jednotiek v rámci projektu LIFE IP, ktoré budú bližšie k občanom a budú nápomocný pri otázkach aj v súvislosti s obnovou domov a môžu naviesť občanov akým spôsobom čerpať dotácie. Zaznela aj otázka, či existuje dohoda (harmonogram) lokalít ktoré sa plánujú monitorovať. Pán Lejko odpovedal, že problémom je to, že 2 monitorovacie stanice slúžia pre celé Slovensko a harmonogram sa neustále prerába. Pán Fenčák upozornil na to, že mobilná monitorovacia stanica je nákladná z hľadiska elektrickej energie a tým vzniká aj nezájem zo strany obcí (cca 3000 Eur/mesiac). Padol aj návrh pre SHMÚ aby sa podieľalo na financovaní prevádzky mobilnej monitorovacej jednotky.

Pán Babin tiež predniesol svoje postrehy k projektu. Stotožňuje sa s osvetou na základných školách a navrhuje aby sa aj poslanci zúčastnili niektorých aktivít v školskom prostredí. Upozornil aj na fakt, že problémom je tiež odlesňovanie.

Pani Dugasová zhodnotila, že všetky postrehy a odporúčania sa musia prebrať s koordinačnou jednotkou projektu. Vedúca odboru pani Slivková doplnila, že v rámci projektu LIFE IP musíme dodržať kompetencie, oprávnené aktivity. V rámci našej kompetencie môžeme sprostredkovať stretnutie, ale nemáme oprávnenia podávať technické informácie (k

tomuto uviedla aj konkrétny príklad z praxe) a spojenie problematiky dvoch samostatných projektov/programov by mohlo byť problematické z pohľadu ich riadiacich orgánov.

N á v r h n a u z n e s e n i e:

Komisia územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia pri Zastupiteľstve Prešovského samosprávneho kraja:

A. Berie na vedomie:

Informáciu o realizovaných a plánovaných aktivitách v projekte LIFE IP – zlepšenie kvality ovzdušia

B. Žiada sekretára Komisie územného plánovania, ochrany a tvorby životného prostredia predložiť:

B.1. Vyhodnotenie výsledkov z mobilných monitorovacích staníc z Huncoviec a Nižného Hrušova v porovnaní s výsledkami meraní na území kraja

Termín: čo najskôr

B.2. Harmonogram na nové miesta pre mobilnú monitorovaciu stanicu.

Termín: čo najskôr

Návrh uznesenia bol jednomyselne schválený.

5. Rôzne

Pán Fenčák podal krátku informáciu o predbežných výsledkoch z odberu vzoriek z Odkaliska Poša. Prvé výsledky poukazujú, že v odkalisku sa nachádza viac ťažkých kovov ako sa predpokladalo.

Pán Kaliňák v súvislosti so životným prostredím mal otázku ohľadom odpadového hospodárstva, konkrétne koľko skládok máme na území kraja a akú majú kapacitu, či je stratégia čo s odpadom v prípade ukončenia prevádzky skládok. Pán predseda Benko doplnil, že na ďalšiu komisiu bude predložený prehľad skládok na území kraja.

6. Záver

Predseda komisie poďakoval prítomným za účasť a ukončil 2. riadne zasadnutie komisie.

Zapísala: Mgr. Kristína Piskurová

PaedDr. Martina Slivková, PhD., MBA
sekretár Komisie ÚP, ochrany a tvorby ŽP

PaedDr. Miroslav Benko PhD., MBA
predseda Komisie ÚP, ochrany a tvorby ŽP

Overovateľ:
Ing. Ján Baňas